

Adroddiad ar gyfer	Y Panel Gweithredol
Dyddiad	21 Hydref 2019
Swyddog Arweiniol	Shân Morris, Prif Swyddog Cynorthwyol (Polisi a Chynllunio Corfforaethol)
Swyddog Cyswllt	Pippa Hardwick, Rheolwr Cynllunio Corfforaethol
Pwnc	Rheoli Risgiau Strategol

PWRPAS YR ADRODDIAD

1. Rhoi crynodeb i'r aelodau o gynnwys cofrestr risgiau strategol yr Awdurdod yn unol â'r polisi Rheoli Risgiau Strategol.

CRYNODEB GWEITHREDOL

2. Drwy adolygu risgiau'n rheolaidd, gwelir y gallai rhai ohonynt atal yr Awdurdod rhag sicrhau ei ganlyniadau arfaethedig a/neu gyflawni ei swyddogaethau craidd. O'r amrediad llawn o risgiau, mae'r rhai sy'n cael eu hystyried i fod y rhai uchaf yn ymwneud â lefel cadernid yr Awdurdod tuag at naill ai ymosodiad ar ei systemau cyfrifiadurol neu gollu'n sydyn aelod o staff sydd â gwybodaeth arbenigol a/neu brofiad o fusnes yr Awdurdod. Hyd yn oed drwy gynllunio gwrth-fesurau, mae'r rhain yn debygol o barhau i fod ar lefel risg uchel.

ARGYMHELLION

3. Bod yr Aelodau'n nodi'r risgiau strategol hysbys sy'n wynebu'r Awdurdod.

CEFNDIR

4. Mae'r Polisi Rheoli Risgiau Strategol a fabwysiadwyd gan yr Awdurdod yn diffinio risg strategol fel "digwyddiad a fyddai'n effeithio ar y gallu i wireddu canlyniadau y mae'r Awdurdod wedi'u cynllunio a/neu gyflawni ei swyddogaethau craidd".
5. Mae Cofrestr Risgiau Strategol yr Awdurdod yn rhestru risgiau hysbys a allai atal yr Awdurdod rhag cyflawni ei ganlyniadau arfaethedig a/neu gyflawni ei swyddogaethau craidd. Mae cofnodion y gofrestr yn cael sgoriau risg sy'n cael eu hailwerthuso'n rheolaidd gan y swyddogion i adlewyrchu'r sefyllfa gyfredol a'r effaith a ragwelir o ganlyniad i gynllunio gwrth-fesurau.

6. Dan y polisi hwn, mae'r Panel Gweithredol yn cael adroddiad cryno ar y risgiau strategol, a hynny o leiaf ddwywaith y flwyddyn. Rhwng yr adegau hynny mae Cadeirydd a Dirprwy Gadeirydd yr Awdurdod yn gallu gweld manylion llawn y gofrestr gyda'r swyddogion.
7. Mae'r Gofrestr Risgiau Strategol yn cofnodi'r lefelau risg presennol a'r lefelau risg ar gyfer y dyfodol (yn seiliedig ar ragdybiaeth y bydd y gwrth-fesurau a gynlluniwyd wedi cael yr effaith a obeithiwyd).
8. Mae'r lefelau risg yn seiliedig ar werthuso'r tebygolrwydd y gallai rhywbeth ddigwydd a beth fyddai'r canlyniad petai hynny'n digwydd. Darperir disgrifiadau yn Atodiad 1 er gwybodaeth.

GWYBODAETH

9. Mae'r swyddogion yn parhau i adolygu a diweddarau'r gofrestr risgiau, gan ychwanegu, dileu ac ail-sgorio risgiau fel y bo'n briodol. Rhoddir crynodeb o gofnodion presennol y gofrestr yn Atodiad 2.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae cynnal y gofrestr a gweithredu i reoli risg yn cynyddu'r tebygolrwydd y bydd amcanion llesiant yr Awdurdod yn cael eu cyflawni.
Cyllideb	Mae cynnal y gofrestr yn gymorth i flaenoriaethu penderfyniadau ynglŷn â gwariant a fyddai'n lleihau lefelau risg.
Cyfreithiol	Mae cynnal y gofrestr yn gymorth i sicrhau bod yr Awdurdod yn cydymffurfio â deddfau sy'n diffinio ei swyddogaethau a'r ffordd y mae'n gweithredu.
Staffio	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau penodol.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/Y Gymraeg	Ni chanfuwyd unrhyw oblygiadau penodol.
Risgiau	Gallai rhyddhau'r gofrestr drwy ddamwain olygu bod yr Awdurdod yn agored i niwed.

Dadansoddi Risgiau

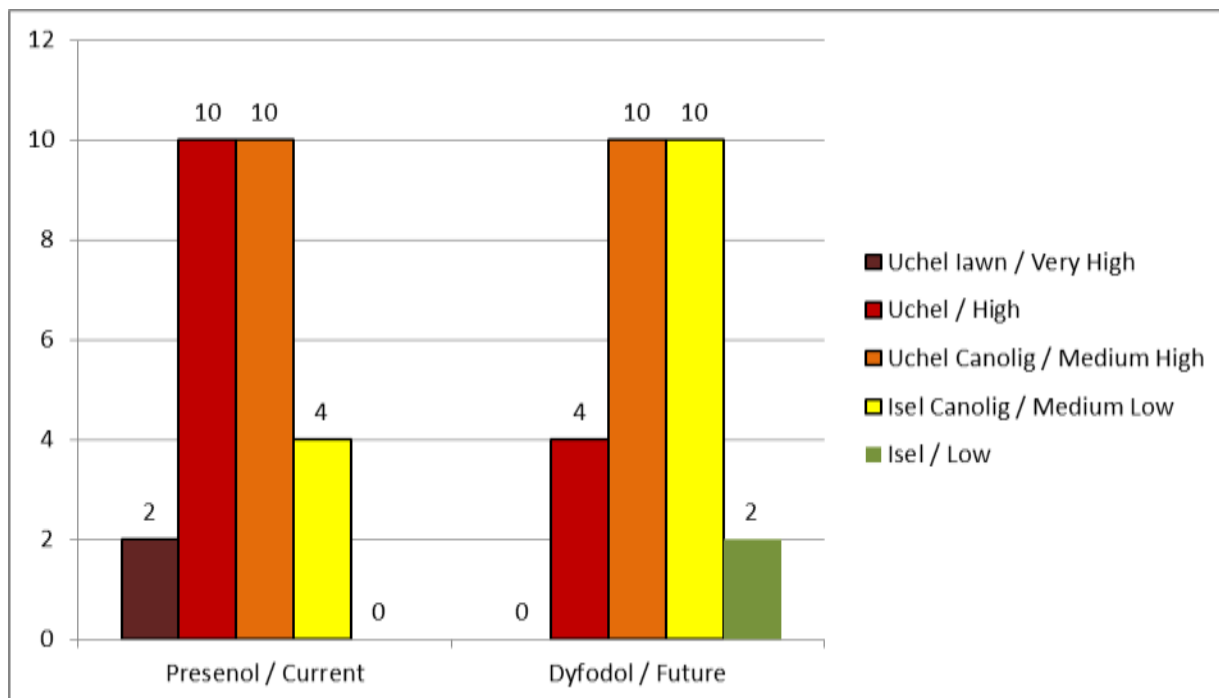
TEBYGOL- RWYDD	5 Bron yn sicr	5	10	15	20	25
	4 Tebygol	4	8	12	16	20
	3 Posibl	3	6	9	12	15
	2 Annhebygol	2	4	6	8	10
	1 Annhebygol iawn	1	2	3	4	5
		1 Dibwys	2 Mân	3 Cymedrol	4 Arwyddocaol	5 Mawr
		CANLYNIAD				

Graddfa blaenoriaeth risgiau

Gwerth	Graddfa blaenoriaeth
20-25	Uchel iawn – risg yn annioddefol o uchel
12-16	Uchel – risg yn sylweddol
8-10	Uchel canolig – risg yn gymedrol
4-6	Isel canolig – risg ddim yn rhy ddrwg
1-3	Isel

Y Gofrestr Risgiau Strategol ar 21/09/2019

I. Mae'r siart isod yn dangos y lefelau presennol a'r lefelau yn y dyfodol o ran y risgiau strategol hysbys sy'n wynebu'r Awdurdod.

II. Risg uchel iawn
 Canfuwyd bod dau risg yn golygu risg uchel iawn i'r Awdurdod, mae'r rhain yn ymwneud â:

- risg o ymosodiad ar systemau cyfrifiadurol y Gwasanaeth;
- lefel y cadernid petai, yn sydyn, yn colli aelod o staff sydd â gwybodaeth arbenigol a/neu brofiad o fusnes GTAGC;

Drwy gynllunio gwrth-fesurau rhagwelir y bydd y rhain yn gostwng i lefel risg uchel.

III. Risg uchel
 Canfuwyd bod deg risg yn golygu risg uchel i'r Awdurdod. Yn gryno, heb fod mewn unrhyw drefn benodol, mae'r rhain yn ymwneud â'r canlynol:

- camddefnyddio asedau yn derfysgol a/neu yn droseddol;
- lleihad annisgwyl (yn barhaol neu'n lled-barhaol) yn y staff, gan effeithio ar y gallu i ymateb mewn argyfwng;
- dim digon o arian neu adnoddau i ddarparu gwasanaethau craidd neu i gynnal systemau risg-gritigol;
- methu â sicrhau digon o adnoddau gweithredol;
- gallu'r Gwasanaeth i ddelio â beichiau ychwanegol (o'r tu allan);

- y posibilrwydd o dorri'r gyfraith mewn perthynas â data personol ar ôl dyfodiad GDPR;
- tarfu ar berthnasoedd a sefydlwyd gyda phartneriaid o lywodraeth leol;
- effaith proffil gweithlu sy'n heneiddio;
- pwysigrwydd cael gweithlu ffit ac iach i ddarparu gwasanaethau;
- cynnal y gallu i ddarparu gwybodaeth am risgiau i staff gweithredol yn electronig.

Drwy gynllunio gwrth-fesurau, rhagwelir y bydd dau yn parhau i olygu risg uchel iawn, bydd pump yn gostwng i lefel canolig uchel, bydd dau yn gostwng i lefel canolig isel a bydd un yn cael ei ailgategoreiddio'n risg lefel isel.

IV. Risg canolig uchel

Canfuwyd deg risg canolig uchel hefyd. Yn gryno a heb fod mewn unrhyw drefn benodol, mae'r rhain yn ymwneud â'r canlynol: effaith newidiadau i drefniadau llywodraethu'r ATAcu yng Nghymru; anaf difrifol i aelod o staff tra mae yn y gwaith; oedi yn y prosiect cysylltiadau cenedlaethol arfaethedig; dim digon o arian grant i barhau i ddarparu gweithgareddau atal tân; tarfu ar weithgareddau prynu o ganlyniad i Brexit; y risgiau anochel sy'n gysylltiedig ag arallgyfeirio gwasanaethau a chymryd rhan mewn prosiectau partneriaethol; cynnal cysondeb gweithredol gyda Gwasanaethau Tân ac Achub eraill yn y Deyrnas Unedig; gwneud penderfyniadau mewn modd aneffeithiol neu ddiffygiol ar lefel yr Awdurdod; a rheolaeth aneffeithiol o wybodaeth am y gweithlu a'r risg o aflonyddwch gweithredol o ganlyniad i adael yr UE 'heb gytundeb', megis tagfeydd yng Nghaerdybi ac ar hyd yr A55.

Drwy gynllunio gwrth-fesurau, rhagwelir y byddai pump yn parhau i olygu lefel risg canolig uchel, a byddai pump yn gostwng i lefel risg canolig isel.

V. Risg canolig isel:

Canfuwyd pedwar risg canolig uchel. Yn gryno a heb fod mewn unrhyw drefn benodol, mae'r rhain yn ymwneud â'r canlynol: cyfathrebu corfforaethol aneffeithiol; effeithiau posibl unrhyw ddatblygiad mawr posibl yn Ynys Môn (Wylfa Newydd); methu â rhagweld a delio â phroblemau mewn da bryd; a'r effaith ar ddarparu gwasanaethau oherwydd streic neu weithredu diwydiannol arfaethedig.

Drwy gynllunio gwrth-fesurau, byddai tri o'r risgiau hyn yn parhau i olygu risg canolig isel, a byddai un yn gostwng i risg lefel isel.